

Viemärijohtoon rakentaminen Mauritsinkatuun ja pitkin Uudenmaan pataljoonan kasarmin reunaa. Terveystenhoitolautakunnan tekemän esityksen täydellisen viemärijohtoon rakentamisesta Mauritsinkatuun kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ talousarviovaliokuntaan. Valiokunnan talousarvioletinnössään ²⁾ antaman puoltavan lausunnon mukaisesti valtuusto otti ³⁾ kaupungin vuoden 1884 talousarvioon 5,600 markan määrärahan viemärijohtoon rakentamiseksi Mauritsinkadun talosta n:o 16 Elisabetinkadulle. Terveystenhoitolautakunnan tämän yhteydessä esittämän toivomuksen Elisabetinkadun ja Elisabetintorin alaisen viemärijohtoon rakentamisesta uudestaan, valtuusto valiokunnan ehdotuksen mukaisesti epäsi. Sitä vastoin valtuusto talousarviota järjesteltäessä päätti ³⁾ kehoittaa rahatoimikamaria antamaan laatia ja esittämään valtuustolle Mauritsinkadulta Uudenmaan pataljoonan kasarmin reunaa myöten kulkevan, Elisabetinkadun jatkeen alitse rakennettavan viemärijohtoon kustannusarvion.

Aitauksen rakennuttaminen Sörnäsän satamakonttorirakennuksen ympärille. Sörnäsän satamamestarin W. A. Svenssonin tekemän esityksen, joka koski aitauksen rakentamista kaupungin kustannuksella sikäläisen satamakonttorin paikan ympärille niille puolille, joilla sellaista ei vielä ollut, kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin ehdotuksesta epäsi ⁴⁾.

Istutusten järjestäminen Suomen pankin talon luo. Pankkivaltuusmiesten tekemän esityksen, että Suomen pankin talon luo suunnitellut istutukset, jotka pankki oli sitoutunut panettamaan kuntoon, saisi järjestää esitykseen oheistetun asemapiirroksen mukaisesti, ja että kaupunki sen jälkeen ottaisi huolehtiakseen niiden kunnossapidosta, kaupunginvaltuusto lähetti ⁵⁾ rahatoimikamariin. Kamari ei kuitenkaan vuoden varrella antanut asiasta lausuntoa.

Vanhankaupungin myllyn kivimäärän vähentäminen. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1879 anonut senaatilta ⁶⁾, että Vantaanjoen vesimyllyn kiviparien lukumäärän saisi supistaa kahdeksasta neljään. Vuonna 1883 senaatti myöntyi ⁷⁾ tähän anomukseen.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

Kaupunginkassan katsastus. Kaupunginkassaan katsastajiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ vtt Svenssonin ja Kjällmansonin sekä heidän varamieheksään vtn Borgströmin.

Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastus. Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi ⁸⁾ vtt Wecksellin ja Pontán'in sekä heidän varamieheksään vtn Steniuksen.

Kaupungin vuoden 1882 tilien tarkastus. Tilintarkastajain kaupungin vuoden 1882 tilien tarkastuksesta antaman kertomuksen ynnä rahatoimikamarin y. m. viranomaisen sen johdosta antamien selitysten saavutua kaupunginvaltuustoon valtuusto päätti ⁹⁾ painattaa nämä asiakirjat

¹⁾ Valt. pöytäk. 11 p. jouluk. 2 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ³⁾ Valt. pöytäk. 29 p. jouluk. 1 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. maalisk. 10 §. — ⁵⁾ S:n 25 p. syysk. 19 §. — ⁶⁾ Ks. s. 37. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 25 p. syysk. 10 §. — ⁸⁾ S:n 9 p. tammik. 2 §. — ⁹⁾ S:n 19 p. kesäk. 1 §.

ja antaa valiokunnalle, johon kuuluivat vtt Charpentier, Wegelius ja Tallqvist, tehtäväksi antaa lausunnon tilintarkastuskertomuksesta. Sen jälkeen kun valiokunnan mietintö ¹⁾ oli annettu, valtuusto sen mukaisesti myönsi ²⁾ vastuuvapauden kaupungin koko rahatoimen hoidosta vuonna 1882. Sen ohessa valtuusto valiokunnan ehdotuksesta päätti kehoittaa tuulaakikonttoria vastedes maltaiden liikennemaksua veloitettaessa pitämään rouhittuja maltaita mallasjauhoina sekä pyytää maistraattia valvoamaan, että kaupunginkassan tarkastuksista laadittuihin pöytäkirjoihin täydellisesti merkittiin kaikki kassassa olevat varat.

Tuulaakin kantoperuste. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1882 lähettänyt ³⁾ rahatoimikamariin asian, joka koski kaupungissa vuosina 1883—1892 kannettavan tuulaakin laskuperustetta, mistä asiasta läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuuston lausuntoa. Vuonna 1883 antamassaan lausunnossa kamari m. m. toi esiin, että tukku- ja toimituskauppa Helsingissä ei ollut kehittynyt sellaiselle asteelle kuin paikkakunnan aseman ja muiden olojen perusteella olisi ollut oikeus odottaa. Tämän tosiasiain syy oli suurelta osalta etsittävässä siitä, että tavarantuonti ulkomailta kävi huokeammin kustannuksin päinsä toisten, pääkaupungin kanssa kilpailevien satamapaikkain, kuten Porvoon, Hangon ja Turun kautta. Kamarin mielestä oli sen tähden se tullimäärän prosentti, joka oli tuulaakin määränä, alennettava 3 %:sta 2:een. Tällainen alennus vähentäisi tosin aluksi kaupungin tuloja n. 32,000 markkaa vuosittain, mutta ennen pitkää voitiin varmasti odottaa liikenteen niin tuntuvasti lisääntyvän, että tämä vähennys tuli yllin kyllin korvatuksi. Sen ohessa kamari huomautti, että kaupungin tuulaakitulon vastedes tuli kokonaan tulla kaupungin yleiseen kassaan. Sen jälkeen kun asiaa koskevat asiakirjat oli toimitettu ⁴⁾ painoon, kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ läänin kuvernöörille annettavassa lausunnossa täydellisesti yhtyä rahatoimikamarin kantaan.

Myöhemmin maistraatti ilmoitti ⁶⁾ senaatin vahvistaneen kaupungin tuulaakimaksun vuosina 1883—92 olemaan 2 % tullimäärästä ja samalla määränneen, että tuulaakimaksu vastedes oli kokonaan tuleva kaupunginkassaan.

Kaupungin osuus vuoden 1882 paloviinaverosta. Maistraatti ilmoitti, että kaupungin osuus vuoden 1882 paloviinan valmistusverosta teki Smk 7,180:53 ja oli luovutettu kaupungin käytettäväksi. Lähetettyään ⁷⁾ asian talousarviovaliokuntaan valtuusto tämän talousarvioletinnössään ⁸⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti vuoden 1884 talousarvion järjestelyssä päätti ⁹⁾, että mainittu rahamäärä etusijassa käytettäisiin kansankirjaston ja lukusalin menojen suorittamiseen.

Kertynyttä leimaveroa koskeva selvitys. Maistraatilta saapunut kirjelmä, joka koski selvityksen antamista niistä määristä, jotka leimaverona olivat kertyneet erinäisistä tämän veron alaisista verotusesineistä, lähetettiin ¹⁰⁾ kaupunginvaltuuston kansliaan tiedoksi ja huomioon otettavaksi.

Veronkantoaikojen määrääminen. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti ¹¹⁾, että kertomusvuonna järjestettäisiin kaksi kunnallisverojen kantokautta, joista toinen alkaisi toukokuun loppupuol-

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 10. — ²⁾ Valt. pöytäk. 23 p. lokak. 1 §. — ³⁾ Ks. s. 228. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 20 p. helmik. 22 §. — ⁵⁾ Valt. kirjekopio 6 p. maalisk. —

⁶⁾ Valt. pöytäk. 5 p. kesäk. 17 §. — ⁷⁾ S:n 13 p. marrask. 3 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 2 §. — ¹⁰⁾ S:n 10 p. huhtik. 16 §. —

¹¹⁾ S:n s:n 10 §.

lella ja toinen syyskuun alkupuolella, minkä ohessa kamari valtuutettiin tarkemmin määräämään kantopäivät.

Lausunto marketenttien velvollisuudesta maksaa kunnallisveroja. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa viaporilaisen marketentin N. N. Semenoffin tekemästä anomuksesta, että hänet vapautettaisiin maksamasta kunnallisveroa kaupungille, sekä mainitun linnoituksen komendantin tässä yhteydessä tekemän esityksen, että sikäläiset marketentit yleensä saisivat olla vapautetut näistä veroista. Lähetettyään ¹⁾ asian rahatoimikamariin valtuusto päätti ²⁾ laatia kuvernöörille annettavan lausuntonsa kamarin ehdotuksen mukaisesti.

Lausunnossa huomautettiin marketentti Semenoffin anomuksen suhteen m. m., että hakijalla, jolla vuodesta 1866 oli ollut porvarioikeus kaupan harjoittamiseen kaupungissa, tosin silloin ei näyttänyt olevan hallussaan muita kauppatavaroita kuin sellaisia, joita marketenteillä prokuraattorinviraston syyskuun 15 p:nä 1820 antaman kiertokirjeen mukaan oli oikeus pitää kaupan linnoituksissa tai komennuksilla etäisemmälle maaseudulle, mutta että hän teki kauppaa avoimessa myymälässä ja möi tavaroita muillekin kuin sotaväkeen kuuluville henkilöille. Hakija oli sen tähden Suomen kansalaisena ja Helsingin kunnan jäsenenä velvollinen olemaan osallisena kunnan yhteisten menojen suorittamiseen. — Mitä taas komendantin esitykseen tuli, valtuusto viittasi Turun ja Vaasan hovioikeuksien yleiskirjeisiin elokuun 3 ja 7 p:ltä 1820, joiden mukaan Suomen linnoituksiin ja etäisemmälle maaseudulle sijoitettuihin venäläisiin joukkoihin sai asettaa marketenttejä, joiden tehtävänä oli varustaa sotaväki sen päivittäin tarvitsemilla elintarpeilla ja välttämättömillä rihkamatavaroilla. Näissä universaaleissa oli kuitenkin, jotta näiden marketenttien kauppaoikeudet sovellettaisiin ja määrättäisiin Suomessa voimassa olevien lakien ja asetusten mukaisesti ja heiltä tulevaisuudessa poistettaisiin kaikki tilaisuus sellaisen kaupanteon harjoittamiseen, joka oli tavalla tai toisella luvatonta tai loukkasi maan etuoikeutettujen kauppiaiden oikeutta, sen ohessa m. m. määrätty, että marketentit eivät saaneet pitää kaupan muita kuin määrättyjä, tarkemmin mainittuja tavaroita sekä että he saivat myydä niitä ainoastaan joukkojen tarpeisiin. Tästä kävi ilmi, ettei komendantin esityksessä voitu tarkoittaa marketenttejä, jotka olivat ylittäneet heille myönnetty oikeudet harjoittamalla kauppaa avoimessa myymälässä ja myyden muille kuin linnoituksen garnisoniin kuuluville henkilöille. Nämä kauppiaat olivat, vaikkakaan heillä ei ollut Suomen kansalaisoikeutta, elokuun 15 p:nä 1883 annetun, muutoksia kaupunkien kunnallisasetukseen sisältävän asetuksen 53 §:n mukaisesti velvollisia kunnalle liikkeestään sinäkin tapauksessa, että he olivat lainlyöneet elinkeinolain ulkomaalaiselle määräämässä järjestyksessä hankkia itselleen luvan elinkeinon harjoittamiseen maassa. Mitä taas tulee todellisiin marketentteihin, jotka harjoittivat liikettään sille määrättyissä rajoissa, olivat nekin heistä, jotka olivat Suomen kansalaisia, mainitun lainkohdan mukaan epäilemättä velvolliset suorittamaan veroja kunnalle sekä kyseisestä liikkeestä saamastaan tulosta että muusta verotettavasta tulostaan. Mutta koska samassa lain kohdassa määrättiin, että henkilö, joka ei ollut Suomen kansalainen ja jolla oli talo tai tontti kaupungissa tai joka harjoitti siellä elinkeinoa tai ammattia, joka tapauksessa oli vero-

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. syysk. 17 §. — ²⁾ S:n 13 p. marrask. 9 §.

velvollinen kunnalle kiinteistöstään ja liikkeestään, ja kun marketentin-ammatti oli luettava niihin elinkeinoihin, joiden harjoittajat olivat tällaisen verovelvollisuuden alaiset, sitäkin enemmän, koska marketenttejä koskevain määräysten tarkoituksena ei ollut ollut antaa näille elinkeinonharjoittajille poikkeusasemaa, valtuusto ei voinut tulla muuhun tulokseen kuin että nekin marketentit, jotka eivät olleet Suomen kansalaisia, olivat velvolliset suorittamaan liikkeestään kunnallisveroa. — Näihin syihin nojautuen valtuusto lausunnossaan anoi, että sekä marketentti Semenoffin anomus että Viaporin komendantin esitys jätettäisiin huomioon ottamatta.

Lyhennysluetteloiden tarkastus. Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1882 palauttanut ¹⁾ maistraattiin vuoden 1880 henkirahojen ja suostuntavarojen lyhennysluettelot, jotka oli annettu valtuuston tarkastettaviksi, ja tällöin vaadittuna todistuksena ilmoittanut, että lukuisten henkilöiden, joista luetteloihin oli merkitty, ettei heitä ollut voitu tavata, oli todettu asuvan kaupungissa, mikä oli merkitty luetteloihin, mutta että muiden niihin sisältyvien henkilöiden oleskelupaikkakunta oli valtuustolle tuntematon. Sitten kun maistraatti tämän johdosta vuonna 1883 oli palauttanut lyhennysluettelot valtuustoon saadakseen sellaisen todistuksen, joka tarkemmin mainittiin senaatin vuonna 1876 lähettämässä kiertokirjeessä, valtuusto päätti ²⁾ antaa sihteerilleen tehtäväksi merkitä luetteloon todistuksen siitä, että valtuustolla ei ollut tiedossaan, että niihin merkityt henkilöt, kuitenkin lukuun ottamatta kymmentä nimeltä mainittua, asuivat tai oleskelivat kaupungissa.

Myöhemmin maistraatti samassa tarkoituksessa lähetti ³⁾ kaupunginvaltuustolle vuoden 1881 henkirahojen ja suostuntavarojen lyhennysluettelot. Valtuusto antoi ⁴⁾ näiden luetteloiden tarkastuksen tehtäväksi valiokunnalle, johon kuuluivat vtt Eskolin, Borg ja Heimberger. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa valiokunta toi esiin m.m., että jo luetteloiden pikainen tarkastelu oli osoittanut niihin sisältyvän olemattomiksi merkittyinä varsin huomattavan määrän henkilöitä, joiden oleskeleminen kaupungissa oli yleisesti tunnettu ja joista muutamilla sitä paitsi oli vakinaiset toimet, jopa eräällä oma talokin kaupungissa, kun taas toiset tietävästi oleskelivät toisella paikkakunnalla jolla he varmasti olivat tavattavissa. Tämän johdosta valiokunta oli laatinut luettelon, johon esimerkkeinä oli otettu joukko henkilöitä, joiden verojäämien periminen ei tuntunut voivan aiheuttaa voittamattomia vaikeuksia. Näissä oloissa ja kun asian tarkemman tutkimisen täytyi tehdä monien muiden kuin valiokunnan mainitsemien henkilöiden oleskelupaikka tunnetuksi, valiokunta ei ollut voinut puoltaa sitä, että valtuusto antaisi vaaditun laatuisen todistuksen. Asiaa esiteltäessä valtuusto valiokunnan ehdotuksesta päätti ⁵⁾ maistraatille lähetettävässä kirjelmässä ilmoittaa, että valtuusto ei voinut antaa vaadittua todistusta, sekä sen ohessa huomauttaa, että asianomaisille ulosottomiehille olisi annettava määräys, että heidän oli suoritettava tehtävänsä huolellisemmin ja tarkemmin ja erityisesti koetettava hankkia poliisilta tietoja henkilöistä, joiden asunto oli heille tuntematon.

Maistraatti lähetti puheena olevat luettelot takaisin kaupunginvaltuustolle uudistaen pyynnön kyseisen todistuksen antamisesta. Lähetettyään ⁶⁾

¹⁾ Ks. s. 229. — ²⁾ Valt. pöytäk. 20 p. helmik. 10 §. — ³⁾ S:n 10 p. huhtik. 7 §. — ⁴⁾ S:n 24 p. huhtik. 21 §. — ⁵⁾ S:n 15 p. toukok. 15 §. — ⁶⁾ S:n 11 p. jouluk. 2 a §.

asian uudestaan aikaisemmin asetettuun valiokuntaan valtuusto tämän ehdotuksesta päätti ¹⁾ vastauksessaan ilmoittaa, että luetteloihin olemattomiksi merkittyinä edelleen sisältyi lukuisia henkilöitä, joilla epäilemättä oli asunto ja kotipaikka kaupungissa, minkä tähden valtuusto nytkään ei voinut antaa vaadittua todistusta, ennenkuin jäämien periminen oli toimitettu tarpeellisella huolella ja tarkkuudella.

Kaisaniemen ravintolan vuokrasopimuksen purkamisesta maksamatta jääneen rahamäärän poistaminen tileistä. Sen jälkeen kun rahatoimikamarin kaupungin puolesta ravintoloitsija A. Winter-vainajan takausmiehiä, kauppias N. Pletschikoffia ja tehtailija J. H. Brummeria vastaan ajama juttu, jossa vaadittiin heidän velvoittamistaan maksamaan kaupunginkassaan maksamatta jäänyt osa siitä rahamäärästä, joka ravintoloitsija Winter oli määrätty suorittamaan kaupunginkassaan saatuaan vuonna 1878 vapautuksen Kaisaniemen ravintolan vuokrasopimuksesta, oli senaatin tuomiolla ratkaistu siten, että kaupungin vaatimus oli hylätty, kamari tiedusteli kaupunginvaltuustolta, saiko kyseiset varat poistaa tileistä. Tämän johdosta valtuusto kehoitti ²⁾ kamaria antamaan selvityksen niistä syistä, joiden takia kaupungin asiaa ei ollut asianmukaisesti valvottu. Kamarin annettua asiaa koskevan selityksen valtuusto lähetti ³⁾ sen valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Eneberg, Borenus ja Wegelius. Valiokunta ei antanut lausuntoa kertomusvuoden kuluessa.

Vuoden 1882 koiravero. Maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ aktuaari A. Grönholmille 25 markan palkkion vuoden 1882 koiraveron kannosta.

Elintarpeiden tarkastusaseman kuntoonpanoa varten myönnetty määrä-raha sekä laitoksen rahasääntö. Päättyessään ⁵⁾ perustaa elintarpeiden tarkastusaseman kaupunginvaltuusto samalla myönsi ⁶⁾ aseman kuntoonpanemista varten yhteensä 2,050 markan suuruisen määrärahan seuraaviin tarkoituksiin:

1 kpl. analyttinen vaaka	250: —
1 kpl. polaristrobometri	100: —
1 kpl. mikroskooppi.....	100: —
1 kpl. pienempi spektroskooppi	100: —
Erilaisia lasikojeita, tarvekaluja ja kemiallisia aineita.....	1,000: —
Laboratoriohuoneitten sisustus	500: —
Yhteensä Smk	2,050: —

Samanaikaisesti valtuusto vahvisti asemalle vuosiksi 1884 ja 1885 seuraavan menosäännön:

Kahden huoneen ja keittiön vuokra, arviolta	1,500: —
Johtajan palkka	3,000: —
Laboratoriopalvelijan palkka	480: —
Koje- ja kirjakokoelman kunnossapito, tilityksen mukaan	500: —
Yhteensä Smk	5,480: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. jouluk. 13 §. — ²⁾ S:n 10 p. huhtik. 11 §. — ³⁾ S:n 18 p. jouluk. 11 §. — ⁴⁾ S:n 20 p. helmik. 3 §. — ⁵⁾ Ks. s. 331. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 15 p. toukok. 5 §. —

Hyvitys lakkautetuista perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista. Vuoden 1884 talousarvioehdotuksen käsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ talousarviovaliokunnan talousarviomietinnössään²⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti kehoittaa rahatoimikamaria ryhtymään niiden maistraatin ja raastuvanoikeuden jäsenen kanssa, joiden palkkaetuihin sisältyi perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosentteja, neuvotteluihin siitä, että heille sen johdosta, että he heinäkuun 24 p:nä 1883 annetun asetuksen nojalla olivat menettäneet nämä prosenttitulot, myönnettäisiin niistä hyvitystä kaupungin kassasta, sekä sen jälkeen antamaan valtuustolle maistraatin ja raastuvanoikeuden täydellisen menosääntöehdotuksen.

Maistraatin kolmannen kunnallisraatimiehen palkkaus. Maistraatti anoi kaupunginvaltuustolta, että kaupungin vuoden 1884 talousarvioon edelleen otettaisiin maistraatin kolmannen kunnallisraatimiehen palkka, jonka rahatoimikamari tämän viran piakkoin tapahtuvan lakkauttamisen takia oli poistanut mainitun vuoden talousarvioehdotuksesta. Lähetettyään³⁾ asian talousarviovaliokuntaan valtuusto talousarvion järjestelyssä päätti¹⁾ valiokunnan mietinnössään²⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti merkitä talousarvioon 3,200 markan suuruisen määrärahan mainitun kunnallisraatimiehen palkkaamiseen sellaisin valiokunnan ehdottamin muistutuksin, että palkka, sitten kun siitä oli vähennetty virkaatekevän kolmannen kunnallisraatimiehen palkkio, 200 markkaa kuukaudessa, joutui siviiliviraston leski- ja orpokassalle.

Raastuvanoikeuden nuorempien oikeusraatimiesten palkkaus. Yhteisen raastuvanoikeuden esityksen, joka koski nuorempien oikeusraatimiehen-virkain palkkaetuja, kaupunginvaltuusto lähetti⁴⁾ valiokuntaan, johon valittiin⁵⁾ vtt Eneberg, Borenius ja Elving. Valiokunta ei antanut lausuntoa vuoden varrella.

Majoituslautakunnan sihteerin palkkionkorotus. Majoituslautakunnan tekemän esityksen lautakunnan sihteerin palkkion korottamisesta 1,600 markasta 2,000 markkaan vuodessa kaupunginvaltuusto lähetti⁶⁾ talousarviovaliokuntaan, mutta tämän talousarviomietinnössään²⁾ antaman hylkäävän lausunnon mukaisesti valtuusto talousarvion järjestelyssä epäsi¹⁾ sen.

Majoituslautakunnan kielenkääntäjän palkkionkorotus ja lahjapalkkio. Majoituslautakunta esitti kaupunginvaltuustolle, että lautakunnan venäjänkielen kielenkääntäjän palkkio korotettaisiin 400 markasta 800 markkaan vuodelta. Tämän johdosta valtuusto myönsi⁶⁾ mainitulle kielenkääntäjälle heti 100 markan lahjapalkkion vuoden viimeiseltä neljännekseltä, mutta lähetti asian muulta osaltaan talousarviovaliokuntaan. Talousarvion järjestelyssä valtuusto valiokunnan talousarviomietinnössään²⁾ antaman puoltavan lausunnon mukaisesti korotti¹⁾ kielenkääntäjän palkkion majoituslautakunnan ehdottamaan määrään, 800 markkaan, joten korotus oli 400⁷⁾ markkaa.

Sörnäsän satamamestarin vuokrat rahat. Tehdystä anomuksesta, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto oikeutti⁷⁾ Sörnäsän satamamestarin W. A. Svenssonin vuonna 1883 saamaan vuokratrahoja saman määrän kuin lähinnä edellisenä vuonna eli 400 markkaa:

¹⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 2 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ³⁾ Valt. pöytäk. 11 p. jouluk. 2 §. — ⁴⁾ S:n 25 p. syysk. 32 §. — ⁵⁾ S:n s:n 45 §. — ⁶⁾ S:n s:n 30 §. — ⁷⁾ S:n 20 p. maalisk. 10 §.

Satamakonttorin toimenhaltijain henkilökohtaiset palkanlisäykset. Satamakonttorin vanhemman vahtimestarin K. M. Hagmanin anomuksen saada palkankorotusta 600 markkaa vuodessa sekä saman konttorin nuoremman vahtimestarin J. A. Janssonin ja satamakonstaapelien J. F. Lönnqvistin ja J. V. Nordbergin yhteisesti tekemän anomuksen, että heille myönnettäisiin kohtuulliset palkankorotukset, kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ rahatoimikamariin ja satamahallinnolle. Sen johdosta antamissaan lausunnoissa kamari ehdotti, että satamakonttorin vanhemmalle vahtimestarille myönnettäisiin palkankorotusta 400 markkaa, saman konttorin nuoremmalle vahtimestarille 200 markkaa sekä kahdelle satamakonstaapelille kummallekin 100 markkaa, ja merkitsi mainitut korotukset vuoden 1884 menosääntöehdotukseensa. Sen jälkeen kun valtuusto vielä oli lähettänyt ²⁾ asian talousarviovaliokuntaan ja maistraatti puolestaan hyväksynyt kamarin talousarvioon ehdottamat palkankorotukset, talousarviovaliokunta saatuaan asiaa koskevia tietoja satamakapteenilta mietinnössään ³⁾ puolsi kamarin ehdotusta siten muutettuna, että mainitut korotukset myönnettäisiin hakijoille henkilökohtaisina palkanlisäyksinä. Asiaa esitellessä valtuusto päätti ⁴⁾ valiokunnan ehdotuksen mukaisesti merkitä kaupungin vuoden 1884 talousarvioon edellä mainitun suuruiset henkilökohtaiset palkanlisäykset puheena oleville toimenhaltijoille.

Reaalikoulun vahtimestarin palkankorotus. Reaalikoulun vahtimestarin F. M. Lindqvistin palkankorotusanomuksen kaupunginvaltuusto lähetti ⁵⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän mietinnössään ³⁾ tekemän ehdotuksen mukaisesti valtuusto talousarvion käsittelyssä päätti ⁴⁾ korottaa hakijan rahapalkan 400 markasta 600 markkaan vuodessa.

Kansakoulujen apulaisopettajain ja -opettajattarien palkanlisäykset. Kansakoulujohtokunta lähetti puoltolauseensa ohella kaupunginvaltuustolle kansakoulujen apulaisopettajain ja -opettajattarien esittämät anomukset, että heidät virkavuosiin perustuvan ikäkorotusoikeuden suhteen asetettaisiin samaan asemaan kuin mainittujen koulujen vakinaiset opettajat ja opettajattaret. Valtuuston lähetettyä ⁶⁾ tämän asian talousarviovaliokuntaan ja tämän talousarviomietinnössään puollettua sen hyväksymistä valtuusto päätti valiokunnan ehdotuksen mukaisesti merkitä kaupungin vuoden 1884 talousarvioon 1,460 markan suuruisen määrärahan puheena olevien opettajain ja opettajattarien palkkionkorotuksia varten.

Kansakoulujen laulunopettajain ja -opettajattarien palkkionkorotus. Kansakoulujen laulunopettajain ja -opettajattarien esittämän ja kansakoulujohtokunnan puoltaman anomuksen, että heille myönnettäisiin sama palkkio opetustunnilta kuin muille mainittujen koulujen opettajille ja opettajattarille maksettiin, kaupunginvaltuusto lähetti ⁶⁾ talousarviovaliokuntaan, mutta tämän talousarviomietinnössään ³⁾ antaman epäävän lausunnon mukaisesti valtuusto talousarvion järjestelyssä epäsi ⁴⁾ sen.

Palkkio matrikkeliä laatimisesta. Kansakoulujohtokunnan esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi ⁷⁾ 250 markkaa yläkansakoulujen matrikkeliä pitoa varten lukuvuoden 1882—83 alkupuoliskon aikana.

Kaupunkikuntain kansakoulunopettajain ja -opettajattarien eläkkeet. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa kysymyksestä,

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. syysk. 26 § ja 9 p. lokak. 6 §. — ²⁾ S:n 13 p. marrask. 7 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 2 §. — ⁵⁾ S:n 13 p. marrask. 1 §. — ⁶⁾ S:n s:n 12 §. — ⁷⁾ S:n 30 p. tammik. 8 §.

suostuiko kaupunki sitoumuksiin eläke-etujen järjestämiseksi kansakoulunopettajilleen ja -opettajattarilleen. Lähetettyään ¹⁾ asian kansakoulujohtokuntaan ja tämän ehdotettua, että avustukseksi puheena olevien eläkkeiden suorittamista varten myönnettäisiin määrätyt prosentit siitä rahamäärästä, jonka kaupunki vuosittain myönsi kansakoulujen ylläpitoon, valtuusto vielä lähetti ²⁾ asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Lagerblad, Asp ja Schildt ja jolta pyydettiin ehdotusta siitä, mikä rahamäärä kaupungin tuli suorittaa eläkkeitä varten. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa valiokunta ehdotti, että valtuusto lausunnossaan ilmoittaisi, ettei valtuusto katsonut voivansa velvoittaa kaupunkia suorittamaan mitään avustusta kansakoulunopettajainsa ja -opettajattariensa eläkkeitä varten, mutta että valtuusto siinä tapauksessa, että kaupunkien kansakoulunopettajat ja -opettajattaret saivat valtion varoista vähintään samansuuruiset eläkkeet kuin maaseudun vastaavat opettajat, oli halukas ottaen huomioon kaupungin suuret elinkustannukset suorittamaan mainittujen opettajain ja opettajattarien eläkeisiin 50 %:n lisäyksen taatakseen heille riittävän toimeentulon. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ antaa siltä vaaditun lausunnon valiokunnan ehdotuksen mukaisena.

Stipendirahastojen perustaminen kaupungin kouluihin. Rahatoimikamari, joka vuoden 1880 keisarillisia hallitusriemujuhlia varten asetetun juhlatoimikunnan pyynnöstä oli toimittanut juhlallisuuksien yhteydessä keräyslistoihin ⁴⁾ kaupungin koulujen stipendirahastoja varten merkittyjen avustusten kannon, antoi kaupunginvaltuustolle tilityksen tällöin kertyneistä varoista. Tilitys osoitti, että sen jälkeen kun ne varat, jotka oli merkitty muiden kuin kunnan omien koulujen hyväksi, oli luovutettu asianomaisille, kaupungin hallussa olevat varat tammikuun 1 p:nä 1883 kertyneine korkoineen nousivat yhteensä Smk:aan 25,081: 16, mistä kunnan koulujen osalle tarkemmin määrittelemättä tuli Smk 23,824: 15, kansakoulujen osalle tarkemmin määrittelemättä Smk 561: 40, ruotsalaisten kansakoulujen osalle Smk 614: 46 ja suomalaisten kansakoulujen osalle Smk 81: 15. Kamari anoi, että valtuusto määräisi, miten nämä varat oli sijoitettava ja hoidettava sekä kuinka korot oli käytettävä tarkoituksiinsa, minkä ohessa kamari ensiksi mainitussa suhteessa pyysi, että se valtuutettaisiin sijoittamaan varat valtion tai hypoteekkiyhdistyksen obligatioihin.

Samalla kun valtuusto asiaa esiteltäessä kertyneiden varojen sijoituksen suhteen hyväksyi rahatoimikamarin ehdotuksen, valtuusto antoi ⁵⁾ valiokunnalle tehtäväksi ehdottaa ne yleiset määräykset, joita oli noudatettava mainittujen varojen korkojen käytössä. Tähän valiokuntaan valittiin kansakoulutarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhberg, reaalikoulun rehtori B. V. T. Selling, kansakoulunopettaja F. O. Dannholm, kansakoulunopettajat I. J. G. Wegelius ja yliopettaja E. J. Mellberg. Valiokunnan sen jälkeen annettua mietinnön asiasta valtuusto sen siinä tekemän ehdotuksen mukaisesti päätti ⁶⁾, että ilman tarkempaa määrittelyä myönnettyistä varoista, Smk:sta 23,824: 15, määrättäisiin Smk 1,300: — reaalikoulun ja Smk 22,524: 15 kaupungin kansakoulujen stipendirahastoksi ja että reaalikoulun opettajakollegio ja kansakoulujen johtokunta saisivat tehtäväkseen joka lukuvuoden lopussa jakaa näille rahastoille kertyneet korot stipendeinä oppilaille, jotka olivat sellaisen ansainneet.

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. toukok. 3 §. — ²⁾ S:n 11 p. jouluk. 8 §. — ³⁾ S:n 18 p. jouluk. 12 §. — ⁴⁾ Ks. s. 131. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 19 p. kesäk. 5 §. — ⁶⁾ S:n 23 p. lokak. 17 §.

Vuokrarahain myöntäminen kansankirjaston kirjastonhoitajalle y.m. Kansankirjastotalon huoneiden luovuttamista Suomen taideyhdistykselle ¹⁾ koskevan asian yhteydessä kansankirjaston ja lukusalin toimikunta oli rahatoimikamarille annetussa lausunnossa huomauttanut, että talon pohjakerroksessa sijaitsevassa kirjastonhoitajan huoneistossa oli huomattu olevan lukuisia vikoja, minkä tähden toimikunta oli anonut, että kirjastotalon yläkerroksen itäinen kulmahuone kesäkuun 1 p:stä lukien luovutettaisiin kirjastonhoitajan asunnoksi. Kamari vastusti kuitenkin toimikunnan anomusta ja ehdotti sen sijaan kaupunginvaltuustolle antamassaan esityksessä, että kirjastonhoitajalle vuokravuodelta 1883—84 myönnettäisiin 500 markkaa vuokratuon huoneiston hankkimiseksi kirjastorakennuksen ulkopuolelta, jos hän mieluummin teki sen kuin jäi asumaan kirjastotalossa oleviin huoneisiinsa. Valtuuston palautettua ²⁾ asian lisäselvityksen hankkimiseksi kamariin ja kamarin annettua pyydetyn selvityksen valtuusto päätti ³⁾ antaa kirjastonhoitajan valita, halusiko hän edelleen asua huoneistossaan vai saada edellä mainitun suuruiset vuokrarahat; viimeksi mainitussa tapauksessa toimikunta sai antaa kirjastonhoitajan huoneiston vuokralle, minkä ohessa toimikunta valtuutettiin antamaan vuokralle myöskin eräs toistaiseksi tarpeeton rakennuksessa sijaitseva ovenvartijan huone.

Kaasuntarkastajan palkkio. Maistraatin puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ liikennetirehtöörin apulaiselle H. E. Gummerukselle 200 markan palkkion kaupungin kaasuntarkastajan viran hoitamisesta valaistusvuonna 1882—83.

Kansakoulujen valtionavun korotus. Esittäen m.m. tilastotietoja kaupungin kansakoulujen oppilasmäärän ja mainittujen koulujen menojen lisääntymisestä kansakoulujohtokunta esitti, että kaupunginvaltuusto korkeasta asianomaisesta paikasta anoksi, että kaupungin kansakoulujen vuotuista valtionapua korotettaisiin 14,000 markkaa eli 26,000 markasta 40,000 markkaan. Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ myöntyen johtokunnan esitykseen tehdä Hänen Keisarilliselle Majesteetilleen johtokunnan ehdotuksen mukaisen anomuksen.

Vuokravuoden 1883—84 majoitustariffi. Majoituslautakunta oli vuonna 1882 lähettänyt maistraatille ensin ehdotuksen tariffiksi, jonka mukaan kaupunkiin sijoitettu venäläinen sotaväki vuokravuonna 1883—84 saisi nauttia rahakorvausta huoneiden ja muiden luontoismajoitusetujen sijasta, ja hieman myöhemmin ehdotuksen tähän tariffiin tehtäviksi lisäyksiksi ja muutoksiksi. Maistraatin vuonna 1883 lähetettyä lautakunnan molemmat ehdotukset kaupunginvaltuustolle tämä asia ynnä lautakunnan s.v. valtuustolle tekemä esitys ⁶⁾ erälle sotilasviranomaisille y.m. tarvittavien huoneistojen vuokraamisesta lähetettiin ⁷⁾ valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Brummer, Borg ja Sohlman.

Sen johdosta antamassaan mietinnössä ⁸⁾ valiokunta majoitustariffikysymyksen suhteen huomautti m.m., että edellä mainittu tariffiehdotus oli annettu ilman että valtuusto, niinkuin tammikuun 18 p:nä 1882 annetussa asetuksessa säädettiin, oli saanut tilaisuutta tutkia siinä esitettyjä tietoja ja että se lisäksi oli epätäydellinen sikäli, että siihen eivät sisällyneet kaikki luontoismajoituksen korvaukset. Niinpä ehdotus ei sisältänyt Suomen sotilaspiirin esikunnan piirineuvoston, piiri-intendenttihakituksen,

¹⁾ Ks. s. 291. — ²⁾ Valt. pöytäk. 15 p. toukok. 14 §. — ³⁾ S:n 5 p. kesäk. 16 §. — ⁴⁾ S:n 13 p. marrask. 2 §. — ⁵⁾ S:n s:n 11 §. — ⁶⁾ Ks. s. 304. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 16 p. tammik. 2 §. — ⁸⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1.

piiritykistöhallituksen, piiri-insinöörihallituksen, piirilääkintöhallituksen, piirisantarmihallituksen, linnoitusten ulkopuolella olevien sotilaallisten rakennusten, 23:nnen jalkaväkidivisioonan eikä 23:nnen tykistöprikaatin hallitusten vuokramäärärahoja eikä myöskään vuokramäärärahoja niille majoitukseen oikeutetuille sotilashenkilöille, jotka tilapäisesti kaupunkiin komennettuina tarvitsivat siellä asunnon, venäläisten joukkojen juutalaiselle synagoogalle eikä heidän muhamettilaiselle rukoushuoneelleen. Lukuun ottamatta 23:nnen jalkaväkidivisioonan hallitusta nämä sotaväenhallinnot ja sotilaalliset laitokset olivat useita vuosia olleet majoitetut kaupungin vuokralle ottamiin huoneistoihin. Jos vuokravuoden 1883—84 majoitustariffia määrättäessä nojaututtiin yksinomaan ehdotukseen sisältyviin hintatietoihin, kaupunki todennäköisesti joutui kärsimään suuren tappion. Majoituslautakunnan maistraatille lähettämässä jälkimmäisessä kirjelmässä oli tosin annettu täydentäviä hintatietoja, mutta kuitenkin valiokunta katsoi valtuustolla olevan syytä tehdä hänen Keisarilliselle Majesteetilleen asiasta esityksen ja oli sen tähden laatinut tällaisen ehdotuksen. Siinä anottiin, että edellä mainittujen sotilashallitusten ja laitosten vuotuinen vuokramäärä, siihen luettuna huoneistojen lämmitykseen tarvittavat halot, määrättäisiin 450 markaksi huonetta kohden, kustannukset niiden sotilashenkilöiden huoneistoista, jotka tilapäisesti kaupunkiin komennettuina tarvitsivat asuntoa, 5,000 markaksi sekä juutalaisen synagoogan vuosivuokra 800 markaksi ja muhamettilaisen rukoushuoneen 1,400 markaksi, kummatkin halkoinen. Jos uusi majoitusohjesääntö annettiin ja kaupungin majoitusvelvollisuutta siinä laajennettiin, tuli kaupungin majoitusrasituksen lisäyksestä saada täysi korvaus. Lopuksi lausuttiin toivomuksena, että jos esitys evättiin, majoituksen korvaus vuokravuodelta 1883—84 suoritettaisiin samalla tavalla kuin kuluvalta vuokravuodelta, t.s. siten, että Suomen valtio ennakolta korvasi kaupungin yhteenlasketut todelliset majoituskustannukset.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ hyväksyä valiokunnan ehdotuksen esitykseksi ja antaa sihteerilleen tehtäväksi jättää sen anomuksena senaattiin.

Sitä ennen senaatti kuitenkin oli ehtinyt vahvistaa vuokravuodeksi 1883—84 alla olevan majoitustariffin, johon ei ollut merkitty mitään vuokramäärärahoja edellä mainituille sotilasvirastoille y.m.

Vastaava luokka siviilivirassa	Aste	Kuukaudelta Markkaa	Vuodelta Markkaa
II	Nainut kenraali	375: —	4,500: —
»	Naimaton kenraali	334: —	4,008: —
III	Nainut kenraaliluutnantti	300: —	3,600: —
»	Naimaton kenraaliluutnantti	267: —	3,204: —
IV	Nainut kenraalimajuri	267: —	3,204: —
»	Naimaton kenraalimajuri	229: —	2,748: —
V	Nainut esipuseeri, joka on rykmentinpäällikkö tai jolla on rykmentinpäällikön oikeudet	233: —	2,796: —
»	Naimaton s:a s:a	200: —	2,400: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 30 p. tammik. 15 §.

Vastaava luokka siviilivirassa	Aste	Kuukau- delta Markkaa	Vuodelta Markkaa
VI—VIII	Nainut eversti, everstilutnantti tai majuri, jolla ei ole edellä mainittuja oikeuksia	158: —	1,896: —
»	Naimaton s:a s:a	125: —	1,500: —
IX—X	Nainut kapteeni tai alikapteeni	120: —	1,440: —
»	Naimaton s:a s:a	84: —	1,008: —
XI—XII	Nainut luutnantti tai aliluutnantti ja vänrikki	84: —	1,008: —
»	Naimaton s:a s:a	54: —	648: —
—	Alipäällystään ja miehistöön kuuluvan naiseen henkilön asunto	20: —	240: —
—	Sotilasmajoitus 10 miehelle	50: —	600: —
—	Kanslia- tai arkistohuone	20: —	240: —
—	Yhden hevosen tallitila	5: —	60: —

Myöhemmin majoituslautakunta ilmoitti, että tähän tariffiin alipäällystölle ja miehistölle merkityt vuokramäärät melkoisesti alittivat paikkakunnan käyvät hinnat, minkä johdosta kaupungin kustannukset näihin tarkoituksiin vuokralle otettavista huoneistoista eivät tulisi täysin korvatuiksi. Lautakunnan ilmoitus ei kuitenkaan aiheuttanut ¹⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston taholta.

Vuokravuoden 1884—85 majoitustariffi. Sen jälkeen kun läänin kuvernööri oli vaatinut kaupunginvaltuustolta ehdotusta vuokravuoden 1884—85 majoitustariffiksi valtuusto lähetti ²⁾ asian majoituslautakuntaan. Lautakunta antoi sen jälkeen valtuustolle mainitun vuokravuoden majoitustariffiehdotuksen ja ilmoitti samalla, että kaupunkiin sijoitetun santarmikomennuskunnan päällikköä ei ollut voitu saada suostetuksi majoittamaan samaan huoneeseen niin monta miestä kuin sinne asetuksen mukaan olisi voinut sijoittaa. Valtuusto päätti ³⁾ puolestaan hyväksyä lautakunnan tariffiehdotuksen ja lähettää sen kuvernöörin vahvistettavaksi sekä sen ohessa lautakunnan edellä mainitun tiedonannon johdosta anoa kuvernööriltä toimenpidettä, jotta voimassa olevan asetuksen määräystä edellä mainitussa suhteessa noudatettaisiin.

Majoitustariffiehdotuksen mukaan luontoismajoituksen korvausmäärät olivat seuraavat:

Vastaava luokka siviilivirassa	Aste	Kuukau- delta Markkaa	Vuodelta Markkaa
II	Nainut kenraali	375: —	4,500: —
»	Naimaton kenraali	334: —	4,008: —
III	Nainut kenraaliluutnantti	300: —	3,600: —
»	Naimaton kenraaliluutnantti	267: —	3,204: —
IV	Nainut kenraalimajuri	267: —	3,204: —
»	Naimaton kenraalimajuri	229: —	2,748: —
V	Nainut esiuupseeri, joka on rykmentinpäällikkö tai jolla on rykmentinpäällikön oikeudet	233: —	2,796: —
»	Naimaton s:a s:a	200: —	2,400: —

¹⁾ Valt. pöytäk. 20 p. maalisk. 15 §. — ²⁾ S:n 9 p. lokak. 7 §. — ³⁾ S:n 23 p. lokak. 13 §.

Vastaava luokka siviilivirassa	A s t e	Kuukau- delta Markkaa	Vuodelta Markkaa
VI—VIII	Nainut eversti, everstilutnantti tai majuri, jolla ei ole edellä mainittuja oikeuksia	158: —	1,896: —
»	Naimaton s:a s:a	125: —	1,500: —
XI—X	Nainut kapteeni tai alikapteeni	120: —	1,440: —
»	Naimaton s:a s:a	84: —	1,008: —
XI—XII	Nainut luutnantti tai aliluutnantti ja vänrikki	84: —	1,008: —
»	Naimaton s:a s:a	54: —	648: —
—	Upseerinarvoluokkaan kuuluvan sotilashenkilön huone tilapäisillä komennuksilla 5 markan mukaan päivältä	150: —	—
—	Sotilaallisten keskushallitus- ja -hallintovirastojen virastohuoneistoon kuuluvasta huoneesta	37: 50	450: —
—	Joukon tai alaosaston kanslia tai arkistohuone	20: —	240: —
—	Alipäällystöön ja miehistöön kuuluvan naiseen henkilön asunto	24: —	288: —
—	10 miehen sotilasmajoitus	80: —	960: —
—	Yhden hevosen tallitila	7: —	84: —
—	Joukkojen juutalaisen synagoogan ja muhamettilaisen rukoushuoneen huoneisto, huoneelta	30: —	360: —

Huoneistojen vuokralle ottaminen sotaväen majoitustarkoituksiin. Sen johdosta, että vahvistettua majoitustariffia ei lähiaikoina ollut odotettavissa vuokraavuodeksi 1883—84, mutta kaupungin sotaväen tarpeisiin vuokraamien huoneistojen vuokrasopimukset, jotka edustivat yhteensä 74,800 markan vuotuista vuokramäärää, oli vuoden ensimmäisinä kuukausina uudistettava tai sanottava irti, majoituslautakunta erään mainittua tariffia koskevan asian ¹⁾ yhteydessä tiedusteli kaupunginvaltuustolta, miten mainittujen huoneistojen ja vuokrasopimusten suhteen oli meneteltävä. Lautakunta ehdotti puolestaan, että valtuusto koettaisi saada aikaan määräyksen, että tällöin samoin kuin kuluvana vuokravuonna saataisiin soveltaa vuoden 1876 majoitusohjesääntöä ja vuoden 1881 tariffia. Lähetettyään ²⁾ asian edellä mainittua tariffikysymystä käsittelemään asetettuun valiokuntaan ¹⁾ valtuusto sen mietinnössään ³⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti päätti ⁴⁾ kehoittaa puheena olevaa lautakuntaa hankkimaan asianomaisilta majoitukseen oikeutetuilta sotilashallinnoilta tiedon siitä, katsoivatko ne ehdottomasti tarvitsevansa sellaisia huoneistoja kuin niillä aikaisemmin oli ollut ja sen jälkeen saamiensa ilmoitusten ja niiden tietojen perusteella, mitkä lautakunta voi saada vuokravuoden 1883—84 majoituksen suorittamisen edellyttämästä huoneistojen tarpeesta, viipymättä ryhtymään toimenpiteisiin riittävän monen sopivan huoneiston vuokraamiseksi.

Huoneiden vuokraaminen tilapäistä sotilasmajoitusta varten. Majoituslautakunta lähetti kaupunginvaltuustolle hyväksyttäväksi ravintoloitsija J. A. Ahlgrenin kanssa tekemänsä sopimuksen, jonka mukaan tämä vuokra-
vuonna 1883—84 sitoutui 3,500 markan vuokramäärästä luovuttamaan huoneet sellaisille sotilashenkilöille, joilla tilapäisesti kaupungissa oleskellessaan oli oikeus majoituksen saamiseen. Valtuusto hyväksyi ⁵⁾ sopimuksen.

¹⁾ Ks. s. 304. — ²⁾ Valt. pöytäk. 16 p. tammik. 2 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 1. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 30 p. tammik. 15 §. — ⁵⁾ S:n 5 p. kesäk. 5 §.

Maistraatin tuomiokirjojen sidottaminen. Maistraatin tekemän esityksen 336 markan määrärahan myöntämisestä sen tuomiokirjojen sidottamista varten kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ talousarviovaliokuntaan. Valiokunnan talousarviomietinnössään ²⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto talousarvion järjestelyssä päätti ³⁾ tämän johdosta m.m. korottaa maistraatin ja raastuvanoikeuden yhteisten n.s. lisätarverahojen määrärahaa 1,000 markalla.

Kymmenysvaa'an osto. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ 400 markan määrärahan Töölössä olevaan varastomakasiiniin aiotun kymmenysvaa'an ostoon.

Pelastuskaluston hankkiminen satamiin. Läänin kuvernööri vaati kaupunginvaltuuston lausuntoa poliisikamarin vireille panemasta ehdotuksesta, joka koski pelastusvälineiden hankkimista kaupungin satamiin. Valtuuston lähetettyä ⁵⁾ asian rahatoimikamariin ja tämän saatua siitä pyytämänsä lausunnon satamakapteenilta kamari anoi toistaiseksi 250 markan suuruista määrärahaa poliisikamarin puoltaman, kuusi erilaista pelastusvälinettä käsittävän mallisarjan hankkimiseen. Samalla kuin valtuusto myöntyi ⁶⁾ tähän se kehoitti kamaria satamakapteenin ehdotuksen mukaisesti antamaan kiinnittää pelastusketjuja Eteläsataman rantalaitureille obeliskista Katajanokan kanavaan ja päätti lausunnossaan antaa kuvernöörille tiedon toimenpiteistään.

Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myöhemmin sen lisäksi myönsi ⁷⁾ enintään 1,200 markan määrärahan kuusien pelastustikapuiden ja yhtä monen keksin ja korkkikohoilla varustetun köyden hankkimiseen, jotka yhdessä aikaisemmin hankittujen välineiden kanssa sijoitettaisiin seuraaville seitsemälle asemalle, nimittäin: Hietalahdensatamaan, laivaveistämön tontille, Eteläsataman keittuhuoneen luo, Katajanokan Lyökkisaareen, Pohjoissatamaan Uudenmaan pataljoonan kasarmien luo. Kaisaniemen ravintolan kohdalle sekä Töölön sokeritehtaan läheisyyteen.

Hevosen osto palolaitokselle. Palotoimikunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ⁸⁾ käyttövaroistaan 500 markan suuruisen määrärahan hevosen ostoon palolaitokselle.

Määrärahan myöntäminen kirjaston hankkimiseksi palolaitokselle. Kaupunginvaltuusto epäsi ⁹⁾ palotoimikunnan kaupunginvaltuustolle tekemän esityksen, että ne sakot, jotka toimikunnalla voimassa olevan palojärjestyksen nojalla oli oikeus kantaa palolaitoksen henkilökunnalta virassa tapahtuneista virheistä ja laiminlyönneistä, saisi käyttää kirjojen hankkimiseen mainitun laitoksen alipäällystölle ja miehistölle perustettavaksi suunniteltuun kirjastoon. Sen ohessa valtuusto kuitenkin kehoitti toimikuntaa merkitsemään vuoden 1884 talousarvioehdotukseen tarpeellisen määrärahan sellaista kirjastoa varten. Tämän johdosta toimikunta anoi, että valtuusto merkitsi kaupungin vuoden 1884 menoarvioon tähän tarkoitukseen 300 markan rahamäärän. Lähetettyään ¹⁰⁾ asian talousarviovaliokuntaan valtuusto tämän mietinnössään ²⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti päätti ³⁾ vuoden 1884 talousarviota järjestettäessä merkitä 150

¹⁾ Valt. pöytäk. 18 p. jouluk. 6 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ³⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 2 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. lokak. 9 §. — ⁵⁾ S:n 20 p. maalisk. 8 §. — ⁶⁾ S:n 10 p. huhtik. 9 §. — ⁷⁾ S:n 9 p. lokak. 10 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. jouluk. 8 §. — ⁹⁾ S:n 25 p. syysk. 43 §. — ¹⁰⁾ S:n 13 p. marrask. 8 §.

markan määrärahan kirjojen ostamiseen perustettavaan palokunnan kirjastoon.

Kaupungin osuus poliisilaitoksen kustannuksista. Kaupunginvaltuusto oli antamassaan lausunnossa läänin kuvernöörin tekemästä ehdotuksesta, joka koski kaupungin poliisivoiman lisäämistä, vuonna 1882 puolestaan hyväksynyt ¹⁾ poliisilaitoksen menosäännön 18,120 markan määräisen korotuksen, mistä kaupungin osalle tulisi 6,525 markkaa. Senaatti oli kuitenkin pitänyt viimeksi mainittua määrää riittämättömänä, koska kaupungin avustus poliisilaitoksen kustannusten suorittamiseen siten ei vastaisi sitä osuutta, joka kaupungin valtion verrattuna oli niistä suoritettava. Tämän takia ja koska senaatti aikoi Hänen Keisarilliselta Majesteetiltaan anoa, että poliisilaitosta varten myönnettävä valtion määräraha tammikuun 1 p:stä 1883 samaan päivään vuonna 1893 korotettaisiin 86,000 markkaan vuodelta, jolloin kaupunki olisi velvollinen suorittamaan kaikki sen lisäksi laitoksen ylläpitoon tarvittavat kustannukset, senaatti vuonna 1883 kuvernöörin välityksellä vaati kaupunginvaltuustolta asiasta uutta lausuntoa.

Kaupunginvaltuuston lähetettyä ²⁾ asian sitä aikaisemmin käsitelleeseen valiokuntaan ¹⁾ tämä mietinnössään ³⁾ lausui m. m., että poliisilaitosta varten suoritetun kaupungin avustuksen ja valtion määrärahan välinen suhde vuoden 1876 menosäännön mukaisesti voitiin määritellä olevaksi 1:1.7. Tämän suhteen mukaisesti olikin valtion osuus ehdotetun poliisivoiman lisäyksen aiheuttamista kustannuksista arvioitu 11,595 markaksi ja kaupungin 6,525 markaksi; jos lisäys toteutettiin, olisi valtion koko määräraha 84,875 markkaa ja kaupungin avustus yhteensä 54,585 markkaa. Jos viimeksi mainittua määrää tästäkin korotettaisiin, muuttuisi kaupungin avustuksen ja valtion määrärahan välinen voimassa oleva suhde, mikä ei tuntunut toivottavalta. Myöskään ei valiokunnan mielestä kaupungilla ollut syytä sitoutua kymmenen lähinnä tulevan vuoden aikana suorittamaan niitä poliisilaitoksen ylläpitämisestä aiheutuvia kustannuksia, jotka ylittivät 86,000 markkaa. Jos tämä määräys hyväksyttäisiin, niin poliisilaitos olisi kunnallinen laitos ja sitä pidettäisiin sellaisena, vaikka se todellisuudessa oli ja kaupungin viranomaisten käsityksen mukaan aina oli ollut valtion laitos, joka oli syntynyt kaupunkia kuulematta ja huomioon ottamatta kaupunkien perustuslain mukaista erioikeutta saada huolehtia järjestyshoidon yllävalvonnasta. Valtion tulisi sen tähden pääasiallisesti kustantaa-kin poliisilaitos, kun taas kunnan asiana olisi myöntää sitä varten avustus, jota sen hyödyllisyyden tähden voitiin pitää kohtuullisena. Valiokunta viittasi tässä suhteessa niihin yksimielisiin lausuntoihin, jotka sekä valtuusto että maistraatti vuonna 1875 olivat antaneet ⁴⁾ samantapaisesta kysymyksestä. Kaupunki ei myöskään millään tavalla ollut antanut aihetta suunniteltua poliisivoiman lisäämistä tarkoittavan kysymyksen esille ottamiseen.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto valiokunnan ehdotuksesta päätti ⁵⁾ korkeimpaan paikkaan annettavassa lausunnossaan tuoda esiin, että kaupunki kieltäytyi suorittamasta puheena olevan vahvistuksen aiheuttamista kustannuksista enempää kuin aikaisemmin sovelletun suhteen mukaisen määrän eli 6,525 markkaa vuosittain.

Myöhemmin saapui kuitenkin maistraatilta ilmoitus, että Hänen Keisarillinen Majesteettinsa senaatin esityksestä asiasta antamassaan käsky-

¹⁾ Ks. s. 236. — ²⁾ Valt. pöytäk. 20 p. helmik. 7 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 4. — ⁴⁾ Ks. 1875—78 kert. s. 51. — ⁵⁾ Valt pöytäk. 20 p. maalisk. 3 §.

kirjeessä oli nähnyt hyväksi määrätä, että valtion määrärahan poliisilaitoksen ylläpitoa varten tammikuun 1 p:stä 1883 samaan päivään vuonna 1893 tuli olla 86,000 markkaa vuodelta eli 7,720 markkaa suurempi kuin aikaisemmin vahvistettu määräraha ja että kaupunki oli velvollinen suorittamaan kaikki tämän lisäksi poliisilaitoksen asianmukaiseen voimassapitämiseen puheena olevana aikana tarvittavat kustannukset. Saman ilmoituksen antoi valtuustolle rahatoimikamari. Samalla kamari ilmoitti, että jos kaupungin poliisivoimain lisääminen toteutettiin syyskuun 1 p:nä, niin varoja oli käytettävissä sen johdosta lisääntyvien poliisilaitoksen menojen suorittamiseen vuoden loppuun, koska korotettu valtion määräraha maksettiin vuoden alusta. Vuoden 1884 alusta lukien asianlaita sitä vastoin oli toinen, kun valtio tuli suorittamaan poliisilaitoksen menosäännön lisäyksestä, 18,120 markasta, vain 7,720 markkaa ja kaupungin toistaiseksi tekemän päätöksen mukainen osuus lisäyksestä, 6,525 markkaa, ei vastannut erotusta, vaan siitä jäi peittämättä 3,875 markkaa. Kamari anoi sen tähden, että valtuusto määräisi, minkä verran kaupunki näissä oloissa suostui puolestaan lisäämään poliisilaitoksen menosääntöä.

Sen jälkeen kun asia tämän johdosta oli uudestaan palautettu ¹⁾ edellä mainittuun valiokuntaan, tämä uudessa mietinnössään ²⁾ huomautti m. m., että Hänen Keisarillisen Majesteettinsa käskykirjettä ei näyttänyt voivan pitää muuna kuin armollisena määräyksenä, jonka seurauksista kaupunki valiokunnan käsityksen mukaan ei voinut vapautua muuten kuin antamalla kysymyksen poliisivoiman vahvistamisesta raueta. Jos valtuusto kuitenkin piti tätä vahvistamista niin tärkeänä, ettei sitä ollut enää lykättävä, minkä käsityksen tueksi valiokunta esitti lukuisia seikkoja, valiokunta ehdotti, että valtuusto luopuen viimeksi tekemästään päätöksestä ja pakosta pääasiallisesti yhtyen senaatin aikaisemmin esittämään ehdotukseen päättäisi vuoden 1884 alusta vuoden 1892 loppuun myöntää kyseistä poliisivoiman vahvistamista varten yhteensä 10,400 markkaa vuodessa. Tämän ehdotuksen valtuusto asiaa uudestaan esiteltäessä hyväksyi ³⁾.

Järjestyksen ylläpitäminen markkinoilla. Poliisikamarin esityksestä, ota maistraatti oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ poliisikamarille 70 markan määrärahan erinäisiin menoihin, jotka olivat aiheutuneet järjestyksen ylläpitämisestä viime markkinoilla, ja antoi sen ohessa rahatoimikamarille tehtäväksi yksissä neuvoin poliisikamarin kanssa hankkia raudoitettuja paaluja ja köysiä, joilla kaupungin hevosmarkkinapaikka vastedes aidattaisiin.

Maanviljelys- ja kauppakemiallisen laitoksen avustaminen. Läänin kuvernööri oli tiedustellut kaupunginvaltuustolta, suostuiko kaupunki jatkuvasti kolmen vuoden aikana kesäkuun 1 p:stä lukien vuosittain suorittamaan maanviljelys- ja kauppakemialliselle laboratoriolle 1,600 markan suuruisen avustuksen siinä tapauksessa, että tarvittavan määrärahan loppuosa myönnettiin yleisistä varoista. Lähetettyään ⁵⁾ sen jälkeen asian terveydenhoitolahtakuntaan valtuusto tämän ehdotuksesta päätti ⁶⁾ kuvernöörille annettavassa vastauksessaan ilmoittaa, että laboratorio sai kyseisenä aikana kaupungilta edellä mainitun suuruisen avustuksen samoin ehdoin kuin aikaisemmin eli jos laboratoriossa kaupungin viranomaisen pyynnöstä toimitettiin enintään 35 analyysiä vuodessa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. syysk. 23 §. — ²⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 11. — ³⁾ Valt. pöytäk. 13 p. marrask. 14 §. — ⁴⁾ S:n 23 p. lokak. 11 §. — ⁵⁾ S:n 10 p. huhtik. 8 §. — ⁶⁾ S:n 24 p. huhtik. 13 §.

Myöhemmin saapui ¹⁾ kaupunginvaltuustolle ilmoitus, että mainitulle laboratoriolle kyseiseksi ajaksi oli myönnetty 6,900 markan vuotuinen valtionavustus.

Desinfiointisuunin rakentaminen. Terveystaloutautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi ²⁾ mainitulle lautakunnalle enintään 2,000 markan määrärahan yleisön käytettäväksi tarkoitetun desinfiointisuunin rakentamiseen sekä suunin hoitoon lähiaikoina.

Alituisten vaivaisavustusten määrärahan lisäys. Vaivaishoitohallituksen tekemän esityksen alituisten vaivaisapujen talousarviomäärärahan korottamisesta 40,000 markasta 45,000 markkaan kaupunginvaltuusto lähetettyään ³⁾ sen talousarviovaliokuntaan tämän mietinnössään ⁴⁾ antamaan puoltavan lausunnon mukaisesti vuoden 1884 talousarviota käsiteltäessä hyväksyi ⁵⁾.

Vaivaishoitomäärärahojen siirto. Vaivaishoitohallituksen esityksestä kaupunginvaltuusto valtuutti ⁶⁾ hallituksen erinäisistä vaivaishoitoa varten myönnettyistä määrärahoista jäävillä säästöillä peittämään erinäisiä muiden määrärahojen ylityksiä.

Lisämäärärahoja katujen kunnossapitoon y. m. Rahatoimikamarin tekemän esityksen 8,000 markan lisäyksen myöntämisestä katujen, kanavain, viemäriojien ja satamalaiturien kunnossapitomäärärahaan kaupunginvaltuusto ensin palautti ⁷⁾ kamariin kehoittaen tätä pyytämään kaupungininsinööriltä selitystä siitä, miksi vuoden varrella oli suoritettu muutamia huomattavia töitä, joita ei ollut otettu talousarvioon, sekä antamaan valtuustolle tämän selityksen ja oman lausuntonsa asiasta. Kaupungininsinöörin selityksen saavuttua kamariin ja tämän sen jälkeen annettua pyydetyn lausunnon valtuusto päätti ⁸⁾ myöntää puheena olevaan tarkoitukseen edellä mainitun suuruisen lisämäärärahan.

Lisämääräraha jalkakäytävän rakentamiseen Länt. viertotielle. Rahatoimikamarin esityksen 1,800 markan lisämäärärahan myöntämisestä kertomusvuoden talousarvion järjestelyssä Länt. viertotielle rakennettavaksi määrätyn ⁹⁾ jalkakäytävän varustamiseen Fjälldalin huvilaan saakka hakatulla reunakivellä kenttäkiven asemasta kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁰⁾.

Lisämääräraha laiturirakennustyötä varten. Kaupungininsinöörin esityksestä, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto myönsi ¹¹⁾ 18,000 markan suuruisen lisäyksen siihen määrärahaan, joka oli myönnetty Eteläsataman pohjoisen puisen laiturihaaran muuttamiseen kivilaituriksi.

Tullikamarin huoneiston kaasujohtotyöt. Tullikamarin esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi ¹²⁾ Smk 312:95 erinäisiä Aleksanterinkadun talossa n:o 16 olevassa tullikamarin huoneistossa suoritettavia kaasujohdon muutostöitä varten.

Suihkukaivon osto. Ravintoloitsija P. G. Nymarkin vararikon toimitsijain tarjottua kaupungin lunastettavaksi Smk:n 1,092:58 hinnasta Hesperian huvilan alueella olevan suihkukaivon siihen kuuluvine vesijohdoineen kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹³⁾ tämän tarjouksen siinä muodossa, että rahatoimikamari valtuutettiin mainitusta hinnasta lunastamaan suihkukaivo kaupungille, jos sen havaittiin olevan kunnossa.

¹⁾ Valt. pöytäk. 25 p. syysk. 7 §. — ²⁾ S:n 10 p. huhtik. 18 §. — ³⁾ S:n 11 p. jouluk. 2 §. — ⁴⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 2 §. — ⁶⁾ S:n 18 p. jouluk. 3 §. — ⁷⁾ S:n 25 p. syysk. 22 §. — ⁸⁾ S:n 23 p. lokak. 10 §. — ⁹⁾ Ks. s. 224. — ¹⁰⁾ Valt. pöytäk. 15 p. toukok. 10 §. — ¹¹⁾ S:n 20 p. maalisk. 13 §. — ¹²⁾ S:n 16 p. tammik. 13 §. — ¹³⁾ S:n 15 p. toukok. 4 §.

Palkkio komiteatyöstä. Professori K. S. Lemströmille myönnettiin ¹⁾ tehdystä anomuksesta 900 markan palkkio niistä töistä, jotka hän oli suorittanut kaupungin ja Kaasuvalaistusosakeyhtiön väliseen sopimukseen tehtäviä muutoksia koskevaa ehdotusta laatimaan asetetun komitean jäsenenä.

Avustuksen myöntäminen taideteollisuusyhdistyksen veistokoululle. Suomen Taideteollisuusyhdistyksen toimikunnan anomukseen, että yhdistyksen ylläpitämän veistokoulun ylläpitämiseksi vuonna 1884 myönnettäisiin 5,000 markan määräraha, kaupunginvaltuusto lähetettyään ²⁾ sen talousarviovaliokuntaan tämän talousarviomietinnössään ³⁾ antaman puoltavan lausunnon mukaisesti mainitun vuoden talousarviota järjesteltäessä myöntyi ⁴⁾.

Kauppaopiston määrärahan korottaminen. Filosofianmaisteri O. Lindholmin anomuksen, että hänen ylläpitämälleen kauppaopistolle myönnetty määräraha korotettaisiin 2,500 markasta 5,000 markkaan vuodelta, kaupunginvaltuusto lähetti ²⁾ talousarviovaliokuntaan, mutta tämän talousarviomietinnössään ³⁾ antaman epäävän lausunnon mukaisesti valtuusto vuoden 1884 talousarviota järjesteltäessä hylkäsi ⁴⁾ sen.

Orkesterin avustaminen. Orkesteriyhdistyksen johtokunnan esittämän anomuksen, että sen orkesterille myönnettäisiin 15,000 markan suuruinen vuosimääräraha, kaupunginvaltuusto lähetti ²⁾ talousarviovaliokuntaan, mutta tämän mietinnössään ³⁾ antaman epäävän lausunnon mukaisesti se vuoden 1884 talousarviota järjesteltäessä evättiin ⁵⁾.

Kaupungille testamentilla määrätty taulukokoelma. Maistraatin ilmoitettua, että edesmennyt kenraaliluutnantti J. O. W. Furuhielm jälkisaadöksessään oli määrännyt kaupungille eläessään omistamansa taulukokoelman, kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ kiittollisena ottaa vastaan jälkisaadöksen sekä antaa rahatoimikamarille tehtäväksi ryhtyä sen hyväksikäytön järjestämistä tarkoittaviin tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Eläke. Kansakoulunopettajatar rouva E. Heintzien tekemän, kansakoulujohtokunnan puoltaman anomuksen, että hänelle myönnettäisiin 1,200 markan suuruinen eläke, kaupunginvaltuusto lähetti ²⁾ talousarviovaliokuntaan. Tämän mietinnössään ³⁾ esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto päätti ⁴⁾ suostua hakijan halutessa luopua opettajattarentoimestaan myöntämään hänelle 800 markan suuruisen vuotuisen eläkkeen.

Kaupungin vuoden 1884 meno- ja tulosääntö. Maistraatti lähetti kaupunginvaltuustolle rahatoimikamarin laatiman Helsingin kaupungin tulo- ja menoarvion vuodelle 1884 ⁷⁾ ynnä siihen liittyvät asiakirjat. Valtuusto lähetti ⁸⁾ asian jo aikaisemmin asettamaansa ⁹⁾ talousarviovaliokuntaan, johon kuuluivat vtt Tallqvist, Charpentier, Malmgren, Runeberg, Brummer, Asp ja Schildt. Sen jälkeen antamassaan mietinnössä ³⁾ valiokunta ehdotti kamarin ehdotukseen tehtäväksi joitakin muutoksia.

Kaupunginvaltuuston talousarviota järjesteltäessä ¹⁰⁾ vahvistaman vuoden 1884 meno- ja tulosäännön loppusummat olivat seuraavat:

¹⁾ Valt. pöytäk. 9 p. lokak. 3 §. — ²⁾ S:n 11 p. jouluk. 2 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 14. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 2 §. — ⁵⁾ S:n 29 p. jouluk. 1 §. — ⁶⁾ S:n 25 p. syysk. 24 §. — ⁷⁾ Painettu ilman numeroa. — ⁸⁾ Valt. pöytäk. 11 p. jouluk. 1 §. — ⁹⁾ S:n 13 p. marrask. 17 §. — ¹⁰⁾ S:n 28 p. jouluk. 2 § ja 29 p. jouluk. 1 §.

Menot.

I.	Kaupungin velat	Smk	178,799: 63
II.	Kaupungin virastot	»	169,572: 27
III.	Kunnallishallinto	»	130,100: 68
IV.	Katuvalaistus	»	84,734: 75
V.	Palolaitos	»	58,812: 80
VI.	Poliisi- ja vankeinhoito	»	146,980: —
VII.	Terveysten- ja sairaanhoito	»	43,198: —
VIII.	Vaivahoito	»	117,000: —
IX.	Opetustoimi	»	188,460: —
X.	Kaupungin yleiset rasitukset	»	348,590: 44
XI.	Vesijohto	»	62,800: —
XII.	Rakennukset ja yleiset työt	»	331,260: —
XIII.	Sekalaista	»	98,925: —
Yhteensä Smk			1,959,233: 57

Tulot.

I.	Korot	Smk	51,969: 15
II.	Tontinlunastusmaksut	»	12,000: —
III.	Kaupungin kiinteä omaisuus	»	142,285: —
IV.	Tonttiverot	»	2,000: —
V.	Tuloa tuottavat oikeudet	»	343,941: —
VI.	Sekalaista	»	367,141: 40
VII.	Valtionavustukset	»	134,390: 53
VIII.	Vesijohto	»	100,000: —
Lainavaroja kanavaverkon laajentamista varten		»	40,000: —
Verotus		»	765,506: 49
Yhteensä Smk			1,959,233: 57

Vuoden 1883 talousarvioon verrattaessa huomataan vuoden 1884 vahvistetussa talousarviossa erinäisiä muutoksia, joista tärkeimpiä seuraavassa kosketellaan.

M e n o s ä ä n t ö. Ensimmäiseen pääluokkaan, Kaupungin velat, merkityt määrärahat vähenivät edellisen vuoden talousarvioon verraten Smk 8,604: 34. Vähennys aiheutui melkein kokonaan siitä, että viemärikanavan rakentamiseksi kaartin maneesin alle otettu 8,600 markan laina oli vuonna 1883 maksettu ja sitä varten siis ei enää tarvinnut merkitä määrärahaa vuoden 1884 menosääntöön. — Toisessa, Kaupungin virastojen pääluokassa määräraha kokonaisuudessaan oli 28,800 markkaa ja aiheutui etusijassa siitä, että maistraatin ja raastuvanoikeuden yhteisten tarverahain määrärahaan sisällytettiin uusi 40,000 markan suuruinen määräraha korvauksiksi maistraatin ja raastuvanoikeuden jäsenille heiltä heinäkuun 24 p:nä 1883 annettulla asetuksella poistetuista ¹⁾ perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista. Samalla lisättiin maistraatin määrärahoja 400 markkaa. Sitä vastoin vähennettiin maistraatin ja raastuvanoikeuden yhteisen palveluskunnan määrärahoja Smk 10,800: — ja eläkemäärärahaa Smk 800: —. — Kolmannen, Kunnallishallinto-nimisen pääluokan kokonaismäärä kohosi Smk 8,496: 56. Rahatoimikamarille tuli tähän uusi 2,400 markan suuruinen määrärahaerä notaarin ²⁾ palkkaamiseen, ja tarverahamäärärahaa lisättiin Smk 1,000: 22,

¹⁾ Ks. s. 301. — ²⁾ Ks. s. 322.

kun taas vuokramääräraha, 200 markkaa, poistui. Myöskin rahatoimikonttoria varten merkittiin uusi määräraha, nimittäin 600 markkaa painatuskustannuksiin, minkä ohessa ylimääräisten apulaisten määrärahaa lisättiin 400 markkaa. Tuulaakikonttorissa tuli lisäksi määräraha uuden vahtimestarin¹⁾ palkkaamiseen, Smk 828: 56, ja korotettiin m. m. tullikamarin huoneiston vuokramäärärahaa²⁾ 875 markkaa ja halkomäärärahaa 100 markkaa, jota vastoin tullikamarin palveluskunnan päivystys-huoneen vuokra, 400 markkaa, poistettiin. Satamakonttorin menosääntöön merkittiin jälleen lähinnä edellisessä talousarvion järjestelyssä poistettu Sörnäsin satamamestarin vuokramääräraha³⁾, 400 markkaa, ja tulivat lisäksi m. m. vahtimestarien ja kahden satamakonsstaapelin henkilökohtaiset palkanlisäykset⁴⁾, yhteensä 800 markkaa, jota vastoin halko-, valaistus- y. m. määrärahaa alennettiin 200 markkaa. Rakennuskonttorissa viimein lisättiin kirjanpitäjän ikäkorotusta 300 markkaa, mittauksissa tarvittavien työaineitten ja apuripäivätöiden määrärahoja 1,000 markkaa, huvila-alueiden uutta vuokralleantoa silmälläpitäen suoritettavien kartoitustöiden määrärahaa 500 markkaa ja huoneistovuokrien määrärahaa 400 markkaa; sitä vastoin poistui huonekalumääräraha, 380 markkaa. — Neljännessä, Katuvalaistuksen pääloukassa kokonaismäärä lisääntyi Smk 1,360: 92; lisäys tuli kokonaan kaasuvalaistuksen osalle ja aiheutui etupäässä lyhtyjen ja polttotuntien lukumäärän lisäyksestä. Tästä kohden poistui kaasuntarkastajan työhuoneen vuokramääräraha⁵⁾, 500 markkaa, mutta sen sijaan tuli 400 markan määräraha kaasuntarkastajan uuden työhuoneen sisustamista ja muuttokustannuksia varten. — Viidennessä pääloukassa, Palolaitos, kokonaismäärä lisääntyi Smk 749: 50. Tähän merkittiin uusi 150 markan määräraha kirjojen ostoa varten perustettavaan palokunnan kirjastoon⁶⁾, korotettiin alipalomestarin palkkaa 400 markkaa, palotallin määrärahoja yhteensä Smk 496: 40 ja uutta kalustoa y. m. varten merkittyä määrärahaa 300 markkaa. Sitä vastoin poistui 200 markan suuruinen vahtimestarin palkkausmääräraha ja alennettiin halkomäärärahoja yhteensä Smk 276: 90 ja palokatselmuksista suoritettavien palkkioitten määrärahaa 120 markkaa. — Kuudenteen pääloukkaan, Poliisi- ja vankeinhoito, tuli ainoastaan yksi uusi määräraha, nim. 1,000 markkaa uuden huoneiston vuokraamista varten. — Seitsemännessä pääloukassa, Terveysten- ja sairaanhoito, kokonaislisäys oli yhteensä 10,675 markkaa ja sen aiheutti pääasiallisesti kaksi uutta määrärahaa, toinen, 6,160 markan suuruinen, elintarpeiden tarkastusaseman perustamista ja ylläpitoa⁷⁾, toinen, 3,500 markan suuruinen, terveystoimien palkkaamista varten⁸⁾. Sen ohessa merkittiin naispuolista lääkäriä varten määräraha koko vuodeksi 800 markkaa korotettuna ja sairaalan naispuolisen taloudenhoitajan määrärahaa lisättiin 400 markkaa, jota vastoin terveystoimikunnan sihteerin palkkiota alennettiin 200 markkaa. — Kahdeksannessa, Vaivaishoidon pääloukassa määrärahan summa lisääntyi Smk 8,228: 40. Uusia olivat tässä pääloukassa 600 markan määräraha työ- ja vaivaistalon mielisairaiden osaston miespuolista hoitajaa varten, 420 markan määräraha samalle osastolle otettavaa naishoitajaa varten sekä 380 markkaa työ- ja vaivaistalon puhelinjohtoa varten. Sitäpaitsi tämän laitoksen tarkastajan palkkaa lisättiin 500 markkaa, köyhäinavustusmäärärahoja yhteensä 6,000 markkaa,

¹⁾ Ks. s. 322. — ²⁾ Ks. s. 290. — ³⁾ Ks. s. 301. — ⁴⁾ Ks. s. 302. — ⁵⁾ Ks. 289. — ⁶⁾ Ks. s. 308. — ⁷⁾ Ks. s. 300. — ⁸⁾ Ks. s. 332.

vaivaistalon köyhien vaatetus- ja ravintomäärärahoja 1,100 markkaa ja 500 markkaa, lääkeaineiden määrärahaa 100 markkaa, halkomäärärahaa 500 markkaa sekä vaivaistalon korjaustöiden määrärahaa 1,900 markkaa. Sen sijaan vähennettiin Lapinlahden ja Seilin sairaaloihin otettujen mielisairaiden henkilöiden aiheuttamien kustannusten määrärahaa 500 markkaa ja kalustomäärärahaa 400 markkaa, kun taas palovakuutusmaksujen määräraha, 700 markkaa, sekä mielisairasosaston kalusto- ja vaatetusesineiden määräraha, Smk 2,171: 60, kokonaan poistettiin. — Yhdeksäs pääluokka, Opetustoimi, osoitti lisäystä Smk 15,906: 67, mikä suurimmalta osalta tuli kansakoulujen osalle. Tähän otettiin uudet määrarahat lattiainpesua ja siivousta varten, 1,500 markkaa, sekä sekalaisia menoja varten 356 markkaa, minkä lisäksi seuraavia kansakoulujen määrärahoja korotettiin, nim. vakinaisten opettajain palkkamäärärahaa Smk 223: 33 ja vakinaisten opettajattarien samoin Smk 1,842: 34, apulaisopettajain ja -opettajattarien, laulunopettajain ja -opettajattarien, tuntiopettajain ja sijaisien palkkiomäärärahaa yhteensä 4,735 markkaa, vuokramäärärahoja 3,770 markkaa, opetusvälinemäärärahaa 200 markkaa, käsityöainesten määrärahaa samoin 200 markkaa, kouluhuonekalujen määrärahaa 500 markkaa, halko- ja halkojenhakkuumäärärahaa samoin 500 markkaa, valaistusmäärärahaa 200 markkaa ja varattomien oppilaiden vaatetusmäärärahaa niinkään 200 markkaa. Reaalikoulussa lisättiin vahtimestarin palkkaa ¹⁾ 200 markkaa. Kansankirjaston ja lukusalin menosääntöön tuli uusi 500 markan määräraha vuokratarkoituksi kirjastonhoitajalle ²⁾, ja apulaisia varten merkittyjä määrärahoja korotettiin 180 markkaa sekä halko- ja valaistusmäärärahoja 800 markkaa. — Kymmenennessä pääluokassa, Kaupungin yleiset rasitukset, kokonaissumma aleni Smk 21,542: 10 sen johdosta, että majoituskustannusten määrärahaa vähennettiin Smk 21,942: 10, mutta majoituslautakunnan kielenkääntäjän palkkiota lisättiin Smk 400: —. — Yhdestoista pääluokka, Vesijohto, osoitti menojen vähennystä Smk 31,820: —, mikä kokonaan aiheutui siitä, että putkiverkon laajentamismäärärahoja supistettiin 33,300 markkaa. Muuten poistuivat kokonaan sähköllä toimivaa automaattista vedenkorkeusmittaria varten myönnetty määräraha, 2,400 markkaa, vartiotuvan rakennusmääräraha, 3,000 markkaa, ja Kesikeskustaan vesipostin määräraha, 600 markkaa, jota paitsi pumpulaitoksen koneenkäyttäjän palkkiota alennettiin 300 markkaa ja erinäisten talojen liittymisjohtojen määrärahaa 400 markkaa. Sitä vastoin tulivat lisäksi seuraavat uudet määrarahat, nimittäin: erinäisten palopostien muuttamista ja eristämistä varten niiden suojelemiseksi jäätymiseltä yhteensä 3,500 markkaa, erään painejohdon laskemiseen uudestaan 2,700 markkaa sekä erisuuruisia sulkuhanoja varten yhteensä 1,900 markkaa. — Kahdennentoista, Rakennusten ja yleisten töiden pääluokan kokonaismäärä aleni 438,770 markkaa, mistä 26,190 markkaa tuli kunnossapitomäärärahain ja 412,580 markkaa uudisrakennusmäärärahain osalle. Kunnossapitomäärärahoista supistettiin kaupungin omistamien talojen ja rakennusten määrärahaa 3,000 markkaa, katujen, viemärikanavain, viemäriojien ja satamalaiturien määrärahoja yhteensä 3,310 markkaa (tähän kohtaan tuli kuitenkin uusi 26,460 markan suuruinen määräraha Aleksanterinkadun täyttämistä ³⁾ sekä Kluuvi- ja Mikaelinkaduille tulevia kaltevia ajoratoja varten) sekä kaupungin yleisten teiden ja kaatopaikkojen määrärahoja

¹⁾ Ks. s. 302. — ²⁾ Ks. s. 304. — ³⁾ Ks. s. 392.

3,600 markkaa, kaupungin istutusten ja taimiston määrärahaa Smk 7,880:71, kaupungin satamain määrärahoja 11,800 markkaa ja kaluston ja työkalujen ostomäärärahoja 2,000 markkaa. Sitä vastoin lisättiin Kaupungin vierto-ten kunnossapitomäärärahaa yhteensä 2,300 markkaa, kaupungin yleisten paikkojen ja kadunosuuksien puhtaanapitomäärärahaa 1,100 markkaa sekä kaluston, työvälineiden, pesulaiturien, poijujen, halkomittojen y. m. kunnossapitomäärärahoja yhteensä 2,000 markkaa. Uudisrakennusmäärärahoista vähenivät katujen ja teiden tasoitusmäärärahat 30,680 markkaa, viemärikanavien rakennusmääräraha 68,500 markkaa ja talorakennusten määräraha 313,400 markkaa. Viimeksi mainittu vähennys aiheutui siitä, että m. m. seuraavien uudisrakennusten määrärahat jäivät pois: venäläisen muonamaksiinin, 200,000 markkaa, kunnallisen sairaalan 80,000 markkaa, Kasarmintorin kauppahallien, 50,000 markkaa y. m.; uusia olivat sen sijaan tässä luvussa 12,000 markan määräraha n. s. vanhan pakka-huoneen muuttamiseen huutokauppakamarin huoneistoksi ¹⁾ sekä 28,000 markan määräraha raatihuoneen sisäjärjestelyn osittaista muuttamista ²⁾ varten. — Kolmastoista pääluokka, Sekalaista, osoitti vähennystä yhteensä 34,500 markkaa. Tästä poistui kokonaan määräraha ylimääräistä palova-kuutusmaksua varten, 2,300 markkaa, ja toinen 3,000 markan suuruinen määräraha eräiden vaivaismaksujen palauttamista varten, minkä lisäksi verotusvarojen y. m. lyhennystä varten merkittyä määrärahaa vähennettiin 10,000 markkaa ja kaupunginvaltuuston käyttövaroja 20,000 markkaa. Sitä vastoin korotettiin vakinaisten palovakuutusmaksujen määrärahaa 800 markkaa.

Tulosääntö. Tähän talousarvion osaan aikaisemmin sisältynyt ensimmäinen osasto, Edellisen vuoden käytettävissä oleva säästö, mikä erä vuoden 1883 tulosäännössä oli ollut suuruudeltaan 316,900 markkaa, poistettiin kokonaan, minkä johdosta m. m. seuraavien osastojen numerointi muuttui. Vuoden 1884 tulosäännön ensimmäinen (ennen toinen) osasto, Korot, osoitti vähennystä 3,700 markkaa, mikä johtui siitä, että vuoden 1882 järjestelylainan liikkeeseen laskemattomien obligatioiden korkoerää vähennettiin 4,500 markkaa, mutta viertotieobligatioiden korkojen erää lisättiin 800 markkaa. — Toisessa (ennen kolmannessa) osastossa, Tontinlunastusmaksuja, kokonaismäärä väheni 13,000 markkaa sen johdosta, että vuokratonttien lunastusmaksujen suoritusten erä 10,000 markkaa, poistettiin ja käyttämättömien tonttien lunastusmaksujen erää vähennettiin 3,000 markkaa. — Kolmas (ennen neljäs) osasto, Kaupungin kiinteä omaisuus, osoitti lisäystä 5,275 markkaa. Tässä lisättiin maatilain, huvila-alueiden ja kaupungin asemakaavan ulkopuolella sijaitsevien pienempien paikkain vuokraerää 5,000 markkaa, uimahuonemaksujen erää 100 markkaa sekä tilapäisten maa- ja kenttävuokrien erää 700 markkaa, jota vastoin viertotievuokrien erää vähennettiin 525 markkaa. — Neljännessä (ennen viidennessä), Tonttiverojen osastossa alennettiin sen ainoata erää 100 markkaa. — Viidennessä (ennen kuudennessa) osastossa, Tuloa tuottavat oikeudet, kokonaismäärä väheni 26,305 markkaa. Tässä supistettiin m. m. tuulaa-kieriä yhteensä 33,910 markkaa, liikennemaksuja 13,000 markkaa, markkina-maksuja 100 markkaa, ulkomaalaisten suoritettavia maksuja ruokatavarain myynnistä maston vieressä 100 markkaa ja kaupustelumaksuja 100 markkaa kun taas uutena eränä merkittiin maistraatin ja raastuvanoikeuden

¹⁾ Ks. s. 290. — ²⁾ Ks. s. 288 ja seur.

jäsenille aikaisemmin kuulunut osuus perunkirjoitus- ja perinnönjakoprosenteista, 20,000 markkaa ja satamamaksuja lisättiin 1,000 markkaa. — Kuudes (ennen seitsemäs) osasto, Sekalaista, kohosi Smk 342,201: 40. Lisäys aiheutui melkein yksinomaan siitä, että tähän uusina erinä merkittiin Venäjän valtakunnanrahaston korvaus sotilasmajoituksesta tammikuun 18 p:nä 1882 annetun asetuksen mukaisesti Smk:n 320,301: 40 suuruisena sekä saatavat verotuksella kootuista majoitusmaksuista ja majoitustuulaakista, jotka oli tarkoitettu korvaamaan se osa majoituskustannuksista, jota Venäjän valtakunnanrahasto ei korvannut eli 21,500 markkaa. Sen ohessa korotettiin kansakoulunoppilaiden maksujen erää 200 markkaa ja heidän käsitöistensä kertyvää erää samoin 200 markkaa. — Seitsemännen (ennen kahdeksannen) osaston, Valtionavustukset, kokonaismäärä väheni Smk 367,508: 53. Tästä poistui Venäjän valtakunnanrahaston majoituskorvaus, Smk 363,743: 50, joka jonkin verran supistettuna merkittiin edelliseen osastoon, jota paitsi poliisilaitoksen valtionapu väheni 3,875 markkaa. Sitä vastoin lisättiin kaupungin osuutta paloviinaverosta Smk 109: 97. — Kahdeksas (ennen yhdeksäs) osasto pysyi entisellään. — Eri osastojen jälkeen merkittiin tulosaäntöön kaupungin vuoden 1881 uudisrakennus- ja järjestelylainasta 40,000 markkaa viemärikanavaverkon laajentamiseen. Verotuksella hankittava määrä vahvistettiin lopuksi Smk:ksi 765,506: 49 eli Smk 225,017: 74 suuremmaksi kuin vuoden 1883 talousarviossa.

Talousarvion järjestelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto talousarviovaliokunnan ehdotuksesta päätti, että valtuuston vahvistama vuoden 1884 talousarvio oli julkaistava painosta.

Muista kaupunginvaltuuston talousarvion järjestelyn yhteydessä tekemistä päätöksistä tehdään selvää ¹⁾ toisaalla tässä kertomuksessa.

C. Muut asiat.

Varain keräys keisari Aleksanteri II:n patsasta varten. Valtuuskunta, jonka säädty olivat asettaneet keräämään varoja keisari Aleksanteri II:n patsaan pystyttämiseksi, anoi, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin keräyksen järjestämiseksi kaupungissa. Tämän johdosta valtuusto päätti ²⁾ asettaa valiokunnan, jonka tuli kutsua kaupungin asukkaita yleiseen kokoukseen, jossa sitten voitiin asettaa keräystoimikunta ja tehdä päätös keräyksen järjestämistavasta y. m. Valiokunnan jäseniksi valittiin samalla puheenjohtaja af Schultén, vtt Lindfors, Brummer ja Borgström sekä ylitirehtööri, valtioneuvos L. L. Lindelöf.

Heidän Majesteettinsa Keisarin ja Keisarinnan kruunauksen juhliminen.

Kaupunginvaltuuston vuonna 1882 asettama valiokunta ³⁾, joka oli saanut tehtäväkseen ryhtyä toimenpiteisiin arvokkaiden juhlallisuuksien järjestämiseksi Heidän Majesteettinsa Keisarin ja Keisarinnan kruunauksen johdosta, antoi vuonna 1883 valtuustolle ehdotuksen ja kustannusarvion raatihuoneen ja eräiden muiden kaupungin paikkojen koristamisesta ja juhlaavalaisemisesta ja pyysi sen ohessa saada lopettaa toimintansa.

¹⁾ Ks. s. 286, 292, 294, 296 ja 301. — ²⁾ Valt. pöytäk. 30 p. tammik. 19 §. —

³⁾ Ks. s. 248.